

ช้าย



ชื่อวิทยาศาสตร์ *Terminalia triptera* Stapf.

ชื่อพื้นเมือง มะขามกราย, หนามกราย, หามกราย (นครราชสีมา, ชลบุรี); กำจาย (เชียงใหม่); กำจำ (ภาคใต้); ชัยอ้าย, หานกราย (ราชบุรี); คำเจ้า, ปู่เจ้า, ปู่เจ้าหามกาย, พระเจ้าหอมกาย, พระเจ้าหามกาย, สลิง, หามกาย (ภาคเหนือ); ตานแดง (ประจวบคีรีขันธ์); แนนาม (ซอง – จันทบุรี); เบ็น (ประจวบคีรีขันธ์, สุโขทัย); ประดู่ขาว (ชุมพร); แพน (ประจวบคีรีขันธ์); สังคำ (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ); สีเสียดต้น, แสงคำ, แสนคำ (เลย); หนองมิ่งใจ (กะเหรี่ยง – กาญจนบุรี); หอมกราย (จันทบุรี)

ชื่อวงศ์ COMBRETACEAE

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น ชัยอ้ายเป็นไม้ต้นขนาดกลางถึงใหญ่ สูงถึง 30 เมตร ลำต้นเปลาตรง เปลือกต้นสีน้ำตาลคล้ำ แตกเป็นร่องตามยาว เปลือกในสีแดงอมเหลืองหรือส้ม

ใบ ใบเดี่ยว เรียงตรงข้าม รูปรี หรือรูปไข่กลับแกมขอบขนาน ใบอ่อนมีขนนุ่มสีน้ำตาล ปกคลุมทั้งสองด้าน

ดอก ดอกออกเป็นช่อแบบช่อเชิงลด ออกตามซอกใบและปลายกิ่ง ดอกสีขาวอมเหลือง มีขนาดเล็ก ออกดอกเดือนมิถุนายน – สิงหาคม

ผล ผลแห้งรูปรี มีปีก 4 ปีก เป็นครีบบางๆ ตามความยาวของผล ออกผลเดือนกันยายน – ตุลาคม

แหล่งที่พบ ป่าดิบแล้ง ป่าเต็งรัง และป่าคันทัน

สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ชอบแสงแดดจัด ขึ้นได้ดีในดินแทบทุกชนิด

ฤดูกาลใช้ประโยชน์ ตลอดปี

ส่วนที่ใช้เป็นอาหาร เปลือกต้น นำมาหั่นเป็นชิ้นเล็กๆ เคี้ยวกับหมากแทนสีเสียดได้

รส ผาด

การขยายพันธุ์ เพาะเมล็ด